Vieraslajit ja niiden aiheuttamat ongelmat

- Suuri uhka merten monimuotoisuudelle

- Vieraslaji ei aina ole haitallinen, mutta voi uudella alueella
  - Syrjäyttää alkuperäisiä lajeja (kilpailemalla tai saalistamalla)
  - Levittää tauteja ja loisia
  - Pahimmassa tapauksessa johtaa muutoksiin koko ravintoverkossa (Amerikankampamaneetti (*Mnemiopsis leidyi)* Mustallamerellä)

- Koska vaikutukset ekosysteemeihin ovat arvaamattomat, tulisi noudattaa varovaisuusperiaatetta ja estää vieraslajien leviäminen

Vieraslajit ja niiden aiheuttamat ongelmat

- Vieraslajit eivät ole uusi ongelma, mutta kansainvälisen laivaliikenteen kasvun myötä yhä ajankohtaisempi

- Joka päivä painolastivesissä kulkee noin 7,000 lajia
  (Lähde: IUCN: Marine Menace, Alien invasive species in the marine environment)

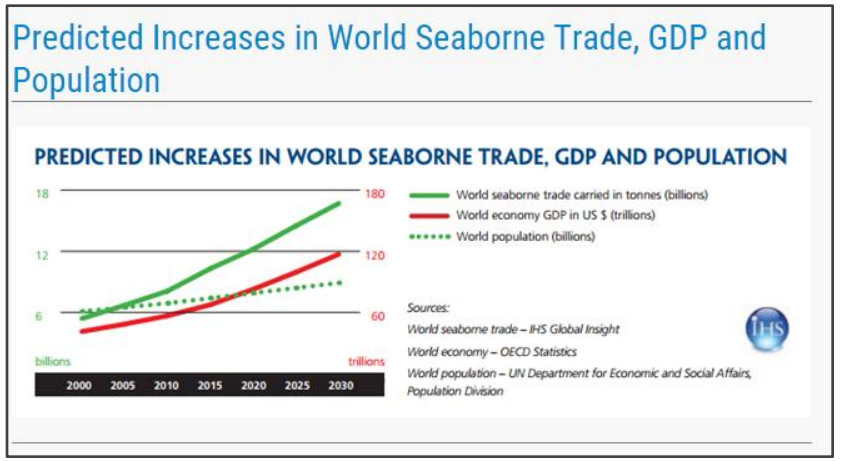

Lähde: International Chamber of Shipping: http://www.ics-shipping.org/shipping-facts/shipping-and-world-trade/predicted-increases-in-world-seaborne-trade-gdp-and-population

Vieraslajien sosio-ekonomiset vaikutukset

- Vieraslajeilla on myös merkittäviä sosioekonomisia vaikutuksia
  - Vuosittaiset vahingot EU:n alueella yli 12 miljardia euroa
  - Vuosittaiset vahingot Suomessa kymmeniä tai jopa satoja miljoonia euroja
  - Pelkästään yksi laji (vaeltajasimpukka *Dreissena polymorpha*) aiheutti USA:ssa 1989 – 2000 750 miljoonan – 1 miljardin US$ kustannukset

- Lisäksi vieraslajit voivat
  - haitata esim. vesistöjen virkistyskäyttöä
  - Levittää ihmisiinkin tarttuvia tauteja (esim. kolera)

Painolastivesisopimuksen tausta ja tärkeys

- Painolastivesisopimuksesta neuvoteltiin 14 vuotta
- Se hyväksyttiin jo vuonna 2004 mutta odottaa edelleen voimaan astumista
- Tällä hetkellä 47 ratifioinut (30 vaadittiin). Tarkkaa tonnistoa lasketaan vielä, mutta saattaa olla että raja (35%) on jo ylitetty, jolloin sopimus astuisi voimaan 24 marraskuuta 2016
- Suomi sitoutui muiden HELCOM-maiden tavoin ratifioimaan sopimuksen jo vuoden 2013 loppuun mennessä!
- Aikataulu on pahasti myöhässä, nyt on korkea aika toimia!

Päätelmät

- WWF kehottaa Suomea ratifioimaan sopimuksen mahdollisimman nopealla aikataululla
- Merenkulun ympäristönsuojelulain 8. luvun 4 § on asetettu poikkeuksia painolastivesiä koskevien säännösten soveltamiseen
- Nämä poikkeukset vaatisivat
  - Riskinarvioinnin Suomen sisäisen liikenteen aiheuttamista riskeistä vieraslajien leviämiselle
  - Säännöllisesti toteutettua satamien seurantaa

© Mats Westerbom